EL:POBLE:CATALA

:: :: REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :: ::
SANTA AGNA 19, PRAL. TELEFON 4253

ANY XIV :: NÚMERO 4336 :: :: BARCELONA, DIMARTS, 24 D'ABRIL DE 1917 :: :: UN NÚMERO 5 CÈNTIMS

:: :: IMPRENTA I ESTEREOTIPIA :: ::
:: CARRER EST, 19 TELEFON 2238 ::

EN CELESTÍ MANALT

ESCULPTOR ROSSELLONÉS

Per damunt les ratlles marcades en els mapes dels estats oficials, la nacionalitat catalana salta i es desborde ufanosa, plena de vida i esperitualitat. No és sols la nostra parla la que vibra vessanta de força i de poesía per les planes de Valencia, per les de Mallorca i Roselló i per les fondalades del Pirineu; també l'esperit inquiet i creador de la nostra raça hi fa de les seves, també l'ànima resplandent de Catalunya s'hi manifesta de bò i millor.

Saludem avui en la llar pairal de la nostra nacionalitat a un gran artista rossellonès, a l'esculptor En Celestí Manalt, que baix els plecs de la bandera francesa, vé a fer-nos conèixer les seves obres, totes elles animades per l'esperit immortal d'aquell troç de Catalunya. No comença amb En Manalt l'escultura d'ánima catalana al Rosselló. Abans de ell, el gran Oliva, el personalíssim Violet, el pulidíssim Sudre, i alguns altres, ens havien encantat amb llurs creacions. En Manalt vé avui a afegir un gloriós nom de més a la ja notable llista. Benvingut sia, i tota l'honra del séu art sia per l'honra de la patria catalana.

El cas d'En Manalt és un cas admirable i estrany a la vegada. Ell compta una cinquantena d'anys i en fará apenes uns quinze que és esculptor. De manara que era ja un home de seny madur quan produí la seva primera obra, una de les més belles que han brotat del séu cizell.

Porta sols quinze anys d'esculptor, però de artista ja ho és de tota la vida, ja nasqué amb l'ideal de la creació plàstica, tal com el poeta naix amb l'ideal de sa creació literaria.

De petit, tot petitet, sos jocs consistíen en pastar el fang de la ribera de la Tet i convertir-lo en petites estatuetes que eren l'admiració de tots els séus companys. Els homes també s' hi encantaven i esclamaven sentidament: —Llástima de nin, que no pugui desenrotllar com li caldria aqueixes belles facultats!

I així fou, sense elements, sense protectors, sense medis de cap classe per a seguir cultivant son art, a l'edat de treballar li calgué escullir un ofici corrent i vulgar, i fou tapicer.

En la tapicería sigué un bon mestre, més son ideal era l'esculptura, l'amor de la seva infantesa i l'esperança del séu pervindre. Ho podría jamai lograr?

Als trentacinc anys la seva passió per l'art triomfá del tot i es posá a produir. Son geni esclatá com una poncella, i la flor del séu pensament sortí a la llum del dia. Tothom ne quedá admirat. La flor era bellíssima.

Aquesta flor, sa primera obra, és la que titula «El menyspreat». Mireu-lo: és un nin que sent per primera vegada entrar en son cor el dart de la injusticia de la societat. Son posat és el d'un rebel, son rostre ens manifesta la dignitat ferida, però, a l'ensemps, la seva altivesa li dóna una noblesa que imposa. Son braç estirat i son puny clòs us diuen que está disposat a lluitar contra l'injusticia que l'ha fet víctima.

La factura d'aquesta obra és admirable, digne de la seva alta concepció, ens diu que En Manent, a més d'un esculptor és un poeta social.

«L'home qui cerca llum» és una altra concepció social pariona del «Menyspreat». Es un home ja madur o d'edat suficient per a compendre que viu entre errors i tenebres, i desitjant amb vehemencia sortir d'aquell abisme moral, s'abalança vers l'infinit, estenent els séus braços misticament, com si implorés a un Deu, en busca de la llúm, la llum de l'esperit, la llum de l'ésser, la llum de la raó i de la justicia que vinga a aclarir les tenebres de la societat actual. Quin simbolisme tan bell i tan grandiós!

En «El pastor ceretà» hi veiem a un hermós tipo de la terra que pot colocar-se dignament al costat dels del séu paisà En Gustau Violet, que per desgracia cap obra seva figurarà en aquesta exposició. No sabem per què. En aquesta obra, En Manalt ens domostra lo mólt profondament que coneix l'ànima catalana i aquells típics pastors dels Pirineus, lo més català de Catalunya.

Finalment, deuen admirar-se també entre ses obres, totes bellíssimes, «Nin a la font», «Protecció», «Recolliment», «La dolor», «El home de l'espina», «L'home del martell», «La venedora de taronges», «Lo vell», «La mitjaire», «L'hivern de la vida», mólt remarcable, «Lo nin dels platerets», mólt jolin, i d'altres encar que ha produit el séu geni ja en la maduresa.

I allà s'está, En Celestí Manalt, en la ciutat catalana de Perpinyà, en son humil taller del pintoresc barri del Vernet, entre altíssimes, platanes i fresques hortes, treballant recollidament i plé d'entussiasme per l'art que és la expresió de la seva ànima, l'anhel del séu cor, l'idea de la seva pensa febrosa d'artista apassionat, revelant i encarnant en les seves obres l'ànima de Catalunya, lluny, mólt lluny d'aquesta Barcelona plena d'inquietuts mondials, més un poc oblidada del passat i dels destins de la nostra raça. Es hora ja de que mirem al Rosselló, de que alcem la vista per sobre els Pirineus per a contemplar als nostres germans de l'altra banda i, sobre-tot, als catalans que com En Manalt empleen tot el séu geni per a honrar la seva patria.

Dugues coses devem a En Manalt els catalans d'aquí.

Es la primera un dinar de germanor, en el qual es segelli l'eterna amistat amb el Rosselló, i d'això espera que se'n cuidarán per honra seva, els companys d'EL POBLE CATALA.

I és la segona que, essent En Manalt un fill del poble, sens bens de fortuna, un hèroe del treball, la Diputació, l'Ajuntament, la Junta de Museus o qui siga, adquireixin alguna de ses obres per a honrar amb ella nostres Naixents Museus. L'obra d'un catalá com En Manalt, no pot mancar en el Museu de Catalunya.

Fem això si volem ésser dignes de dir-nos catalans amics de l'art i de la patria.

JOSEP ALADERN

Contra l'empresa de pompes fúnebres

Les poderoses empreses. - Abusos intolerables. - Una brillant actuació. - S'imposa la rescisió del contracte.

El cas d'aquesta poderosa empresa que respón a les inicials de U. E. P. F., és un dels que donen la tònica del desballestament económic i administratiu que domina en l'Ajuntament de Barcelona i que constitueix, com és natural, un dels més greus perjudicis que aixís es produeixen als interessos dels ciutadans.

Es un d'aquests casos en que un dels serveis que, per obligacions primordials que incumbeixen a la representació pública de la ciutat, devia ésser atès amb l'atenció mes escrupulosa per l'Ajuntament, i s'abandona a les mans d'una empresa particular, sense que quedin pràcticament garantitzats els compromisos que aquesta ha contret per respecte a la salut pública i pel decoro de les necessitats i les tritribulacions de moltes families barcelonines.

Ademés d'això, s'entreguen a aquest tentàcul dels barcelonins, els rendiments d'una lucrativa industria, que's pot mantenir en el séu just límit de ganancies, mentres se supediti a la sana llei de l'oferta i la demanda, però que pot devenir una espoliació indigna al donar-li aquesta forma de monopoli sense frè i sense aturador de cap mena.

Ara ha donat, aquest desgraciat acord d'un Ajuntament anterior, el fruit que havia de donar, i les protestes isolades dels particulars perjudicat pel comportament d'aquella empresa, han passat a formar tot un estat d'opinió, i aquest ha cristallitzat en el mateix Ajuntament per obra de l'actuació fiscalitzadora i enèrgica del nostre amic senyor Vila Marieges, en la que tan activament el vé recondant el senyor García Inglada.

Formada per aquets dos dignes regidors la ponencia consistorial que té d'examinar els abusos comesos per l'U. E. P. F. i fixar les responsabilitats en que haigi incorregut, no es la seva tasca d'un alcanç purament administratiu, sinó que té l'alta significació d'un treball endreçat a extirpar a Barcelona aquesta ma'ura cangrenosa de les poderoses empreses particulars, que xuclen les energies económiques del nostre veinat.

Per això al costat de la gestió que en aquest sentit venen realitzant aquells dos regidors, no hi están solsament els ciutadans que s'han trovat particularment perjudicats pels abusos de la companyía que té monopolitzats a favor séu els serveis de pompes fúnebres, sinó tota l'opinió barcelonina, que té clara conciencia de aquets abusos intolerables i que estima com una tasca d'alta ciutadanía tot allò que s'inspira en el sincer desig d'acabar els mateixos.

I per cert que podem a hores d'avençar una impresió falaguera des de aquest aspecte de la qüestió. Ens consja que la referida ponencia municipal ha portat a cap darrerament importants gestions que permeten esperar una solució d'aquest assumpte completament favorable als interessos de Barcelona.

Tal com s'anunciá en les notes oficioses que a son temps dongué la ponencia, s'ha procedit al redactat del dictamen que la mateixa ha d'elevar a l'Ajuntament, per efecte de l'informació pública amb que ha volgut il·lustrar la seva resolució, però abans ha realitzat comprobacions i inspeccions d'importants conseqüencies en contra del modo com en l'actualitat aquesta empresa está fent ús de les facultats que se li concediren, en el contracte de municipalització.

I per tot això, que un altre dia tornarà a ésser obgecte del nostre comentari, opiném que la campanya iniciada pel nostre estimat amic senyor Vila Marieges contra el monopoli en el servei de pompes fúnebres, tindrà ben aviat un digne coronament amb la rescisió del contracte otorgat a favor de l'U. E. P. F.

Comentari de la guerra

El sentiment de la derrota

La veritat, ans que tot. La justicia, primer que res. I hem de dir la veritat fent justicia a Alemanya, dient que allí s'hi diuen coses que en els altres paissos beligerants, si es trobessin com es troba Alemanya, no les deixarien pas dir, n'estem segurs.

Tinguérem esment de la declaració presentada no fa pas quinze dies al Parlament imperial de Berlín pel diputat socialista Berstein? Mai s'ha inculpat al militarisme prussià amb tanta de violencia com ho feu Berstein en sa propia patria. Mai se l'ha acusat de tants de crims, mai se li ha dit, amb tanta de justesa, fins on arribava la seva responsabilitat en la guerra. Això s'ha dit al Parlament imperial... i a Berstein no li ha passat res... Imagineu-vos l'Hervé de la antiga «Guerre Sociale» dient una cosa anàloga—si fos veridica—des de les columnes de son diari... A l'endemà el tenlem a les presons militars...

Mes no es limiten aquí les confessions d'una bona part de la opinió tudesca.

Parlant de l'actual ofensiva francobritànica, l'orgue dels socialistes de Wurtemberg, la «Schwebische Tagwacht» deia, textualment, aqueixes coses formidables:

«NO ENS SERÀ POSSIBLE VÉNCER JAMAI. ÉS INÚTIL QUE SE ENGANYI MÉS AL POBLE, INUTILMENT.»

I aquest és el pensament, plè d'angeixa i de desesperació que domina en el poble.

Com és que aitals coses poden dir-se? Es que les autoritats no vetllen a fi de que'l país segueixi confiat en la victoria? Resultarà, contra tot el que's deia, que a Alemanya es distruta de la més ampla llibertat i que allí pot dir-se, tot impunement?

Es que ja no solament és el poble, sinó els séus capitostes els qui tenen el sentiment—la seguretat—de la derrota. Es precís que'l poble hi vagi veient clar... però de mica en mica no més, que se li obrissin els ulls de un cop podría venir-li un atac de follia... Els capitostes tenen aqueix sentiment, però es creuen en el deure de callar... Callen els pangermanistes exaltats, responsables de la guerra; callen von Bülow i Harden i Delbrück, per desenganyats que estiguin... Callen tots per orgull...

Però el poble, davant la fam i la ruina i la miseria es despulla de l'orgull que sos butxins li infundiren... i parla. La victoria li és impossible. I ja que no pot vèncer, prova al menys d'escapar al cataclisme que la amenaça. Per çò se li permeten confessions com la de la «Schwebische Tagwacht», per çò no s'amordaça a En Berstein quan llença en plè Parlament una acusació capàs de conmoure les pedres... El sentiment de la derrota és tan arrelat que ja comença a venir el «sálvese quien pueda...»

X.

LA POLITICA

CONTINUEN amb èxit creixent les campanyes paurgionalistes, que baixen ara de terres nòrdigues i desborden pel solar «hidalgo» de la patria de la jota—de la Pilarica i d'En Royo Vilanova—. Aqueixa vegada el protagonista ha estat En Ventosa, i aqueixa vegada també el regionalisme sembla que ha acampat victoriosament en l'antiga terra de l'heroisme ancestral germà del nostre.

Com més i més s'avença en el terreny d'aquest intervencionisme de la Lliga en la vida general d'Espanya, com més i més el regionalisme va perfeccionant aqueixa ànima nòmada que li ha eixi, inopinadament, endebades se cerca una lògica essencial d'actuació, un lligam espiritual amb l'antiga concepció sentimentalista, brusca i enemistosa.

I un hom se queda perplexe, de sentir dir a Bilbao que Catalunya i Vasconia han de salvar l'Espanya, i de sentir dir després a Saragoça, que aqueixa panacea nacional té de sortir de Catalunya i d'Aragó.

Nosaltres recordem aquells temps en que ens blasmaven els amics del senyor Cambó perqué els nacionalistes cercaven contacte amb els republicans hispànics, a'eshores que ningú podia posar en dubte que'ls mòbils i les conseqüencies eren i havien forçosament d'ésser purament romàntiques i idealistes.

El regionalisme invoca la guerra per a justificar aqueix afany hegemoniac que ara la mou, i nosaltres boi i desitjant-li el més esclant dels èxits, continuarem posant en dubte la conveniencia catalana d'aitals desbordaments de compiexe patriotisme.

Indiscutiblement el senyor Cambó haurà previngut la fatalitat d'una federació espanyola de forces regionalistes... Per tal que el catalanisme no s'esbravi amb aquestes facecies!..

Aqueix enconvenient és remarcable perqué les unions regionals que's facin prescindint d'un matiç qualsevol d'ordre popular han d'ésser febles, i adhuc poden esser contraproduents.

El nacionalisme ja fa temps que la va donar a aquesta norma d'expansió d'intervencionisme hispànic i és per això que ara nosaltres parlem evidenciant els erros que poden cometre's. I si la Lliga va guiada esperitualment en aqueixa múltiple campanya, és de creure que'ls tindrá ben bé en compte les nostres sinceres i amicals advertencies.

• • •

La tòmbola de la Creu Roja Aliada

Prossegueixen amb activitat els preparatius per a l'organització de la kermesse-tòmbola que amb tan benèfic fi es cel·lebrarà al Turó Park les properes festes de Pentecostes.

Mólts artistes han prés part al concurs obert pel Comitè per a premiar amb 500 pessetes, el millor cartell anunciador de la festa, i avui dimarts es donarà a coneixer al públic el fallo del jurat.

Ens reservem publicar pròximament alguns interessants detalls del festival.

El premi major de la Tòmbola serà un magnífic auto de 20 HP i 7 seients, generosament regalat per Mr. Plisson, i els neumàtics son donatiu de la casa Pirelli.

Segon premi, una explèndida boiturette regal de Mr. Kendall Park, president del Comitè, amb neumàtics oferits per la casa Michelin.

Tercer premi, una hermosa motocicleta regal del senyor Gottardo de Andreis.

Ademés el Comitè ha rebut per a la Tòmbola valiosíssims regals dels senyors: Marqués de Alella, Roman Fabra, J. Gaya de Brugués, L. Brugués Font, R. Brugués Gaya, G. Prim, Baró de Ronaña, Blasi, Sagué i Pallàs, Reristain i Companyía, Principe Gagarine' Joaquim Cabot, Josep Cugat, Riba, J. Llorens Galán, E. Milans de Noble, Pin i Soler, Closas, E. Sancho, Conde i Companyía (Siglo), Rubert germans, Gonçales Blass, Joaquim Bosich, Moragas, Manel Misa, A. Ballester, Vicens Sociats, Marcel Desmond; Lluis Rull, Jacobita Mac Veigh, Vallet, Fiol i Companyía, etz.

«Nostra Parla»

La Comissió de propaganda de «Nostra Parla», cel·lebrarà sessió aquesta nit a les 10 al séu hostatge social.

El treball a domicili

El dissabte passat, davant de nombrosa concorrencia, en el saló d'actes de l'Associació Defensa-Barceloneta, s'hi cel·lebrá sessió per a disertar respecte del tema «El problema del treball a domicili», a càrrec d'Agustí Granada, de la Secció de Reformes Socials de la dita entitat.

El conferenciant, després d'ocupar-se de la indiferencia que en tot temps s'ha tingut a l'obrer que treballa a domicili per a lograr quelcom de les poques millores obtingudes pels obrers de tallers i fábriques, relatá la llegislació dictada per distints paisos, especialment Victoria, Anglaterra, Escocia i França, per a remeiar aquell mal i els progectes de llei presentats a les Corts espanyoles que indirectament ens n'ocupem.

Sentá el verdader concepte de problema del treball a domicili, en el sentit de que no es troba en la feina que es fa sinó en la persona que la executa, i analitzá les causes originaries del problema, especialment l'aislament en que's troba l'operari, la manera com en la majoría dels casos aquests aprenen el ofici i la competencia que's fan els mateixos obrers.

Senyalá les diferencies existents entre els obrers a domicili i els dels tallers i fábriques, particularment en els que's refereix a la defensa dels séus interessos morals i materials, hores de treball, salari i protecció legal.

Particularitzá amb tota mena de detalls l'estat actual del problema en nostra ciutat, sentant la conclusió de que la dona que no té altre mitjá de vida que el treball a domicili, ha d'optar entre sofrir els mals de la miseria o llençar-se al vici.

Feu referencia als pròxims certamens, Exposició i Gongrés, que de dita materia es cel·lebrarán en aquesta ciutat, i excitá als reunits a que la Barceloneta, nucli de població on hi está tant extés el treball a domicili, cooperi amb totes les seves forces al millor èxit dels dits actes.

El conferenciant fou mólt aplaudit.

A la memoria d'En Pi i Margall

Es va reunir la comissió executiva per a col·locar una placa a la casa on morí En Joán Maragall i entre altres acords es prengueren els següents:

Primer. Fixar definitivament el 3 de Juny per a cel·lebrar l'acte de descubrir la placa que consistirá amb manifestació cívica pronunciant-se parlaments.

Segón. Pregar per mitjá d'aquest avís a totes les entitats que hagin obert llistes de sotscripció que remetin l'import de les mateixes a la comissió (Passatge Mi et, 14) per tot el 15 de Maig.

Oportunament publicarem el programa i demés detalls referents a n'aquest homenatge.

La festa escolar del Grop Feminal

Diumenge passat va tenir lloc en el Centre Nacionalista Catalá una hermosa festa escolar, organitzada pel Grop Feminal de l'Unió Catalanista.

En Pineda i Verdaguer, president del Centre, obrí l'acte amb un breu parlament manifestant que avui que en la conciencia d'Europa van adquirint efectivitat el principi de les nacionalitats i que l'idioma catalá és assolidad d'una envejable importancia en la filología universal, l'escola catalana de pensament nacionalista constitueix, més que una necessitat, una exigencia patriótica. Així creient-ho els elements d'Unió Catalanista han anat de dret a la creació d'escoles esperant de que si la política intervencionista troba elements, sa labor també ne trobaría. I els fets demostren que amb constancia no en manquen, tan més quan van dirigits al fi filantrópic de recollir l'infant del carrer i lliurar-lo de l'accident i de l'analfabetjsme. Feu historia de l'organització i funcionament de les Escoles Gratuites del Centre i acabá elogiant l'alta tasca educativa de la professora senyoreta Na Bonaventura Martí, de la qual digué que havía fet obra de civilització mes que d'instrucció, remerciant son esforç patriòtic, junt amb el dels altres elements de l'entitat.

Seguidament les nenes, gran part d'elles de 6 a 7 anys, entonaren cançonetes, recitaren llargues poesíes, moltes de les quals, patriòtiques, foren dites amb sorprendent energía, dançáren ajustadament ballets clásics de nostra terra, executaren diálegs i petites farces i acabaren entonant el cant de «Els Segadors» obtedint xardorosos aplaudiments junt amb la professora, que fou calurosament ovacionada i felicitada per la nombrosa concorrencia, qui omplenava la gran sala d'actes del Centre.

Miting jaumista

El diumenge a la tarda tingué llòc, a l'Atenèu Llegitimista, un miting jaumista en favor de l'empresonat Gagès.

Hi va concórrer nombrós públic.

El duc de Solferino i els individuus de la Junta regional senyors Ventosa i Mir, Bonet i Fozda presidiren l'acte. Enviaren adhessions el marquès de Cerralbo, el marquès de Tamarit, el comte de Santa María i altres personalitats, i també mólts centres i orgens en la premsa del partit.

Varen fer ús de la paraula entre aclamacions i aplaudiments, els senyors Joán Aymat, de la comissió organitzadora; Puigregut, Brú, Obiols, Iglesias, Gironés, Clavé, els delegats de Manresa i Tarrasa el secreteri de la regional senyor Boada.

Tots els oradors tractáren dels treballs portats a cap en favor del correligionari Francesc Pagès, de l'adhesió ferma i indiscutible a la Junta regional i de prstestar contra l'órgen del partit en aquesta ciutat.

Els oradors manifestaren que la unió del partit es certa esperitualment, puix estaben allí representats tots els centres de Barcelona, excepte dos.

Al final es doná llectura de la conclusió següent:

«Acudir davant els poders públics per mig de nostres llegítimes autoritats i representants a Corts exigint amb tanta energía com respecte l'indult de nostre company Francesc Pagès». I ademés es cursá un telegrama d'adhesió al senyor marquès de Cerralbo.

Desprès, abundaren els visques de tota mena.

Homenatge regionalista

S'ha celebrat a Centelles l'anunciat banquet per a festejar la victoria obtinguda pels regionalistes, en les pasades eleccions provincials, al districte Vich-Granollers.

Hi assistiren delegats de tots els pobles de aqueix districte i nombroses personalitats de la Lliga. El banquet fou servit en una espaiosa sala d'una fàbrica, adornada amb força luxe. Els comensals passaven de 300. Presidíen els obsequiats, senyors Fages i Abadal i Vinyals, juntament amb el senyor Cambó i don Raymond d'Abadal. El senyor Prat de la diputat provincial electe pel qual es celebrava també la festa no pogué concorre-hi per trobar-se a Sitges, on procura restablir la seva salut.

A l'hora dels brindis, el doctor Barnils, en nom dels organitzadors de l'acte i de la població de Centelles, oferí el banquet.

Pronunciaren discursos el senyor Pascual, de la Lliga Regionalista de Gracia, el diputat provincial senyor Sansalvador, que llegí una carta del president de la Mancomunitat i diputat reelet pel districte senyor Prat de la Riba, lamentant no poder assistir a la festa, i els diputats electes senyors Abadal, Vinyals, Fages, que agrairen l'homenatge en breus i eloqüents paraules.

El senyor Cambò, que fou ovacionat a l'aixecar-se per a parlar, i durant el séu discurs, se felicità de l'èxit obtingut pels regionalistes en aquell districte, malgrat haver tingut de lluitar sols i contra els partits.

«Aquesta victoria i les obtingudes en altres districtes—digué el «leader» dels regionalistes—representen l'afirmació nacionalista de Catalunya que posa en nosaltres la seva confiança. Això vol dir que tan grans com les victories obtingudes són les responsabilitats que hem contret.

Acabà exhortant a tots els reunits a perseverar en la conducta empresa.

L'acte finalitzà a dos quarts de cinc de la tarda, després d'un breu discurs del senador senyor Abadal, corroborant les exhortacions del senyor Cambó.

D'aplaudiments n'hi hagueren a desdir per a tothom, i l'entussiasme no cessà un sol moment.

Manifest als republicans demócrates federals de Barcelona

Les pasions que d'un temps ensá veníem realitzant en nom de les diverses agrupacions republicanes federalistes existents en la nostra ciutat per a aplegar l'esforç de totes en un sol partit, han tingut un bell resultat.

L'unió de les forces republicanes federalistes que a consequencia de la crisi soferta per la democracia catalana en els darrers anys s'havíen mantingut en un aillament infecond, es un fet que ha de mereixer la més entussiasta simpatía de tots els federalistes.

Dintre de poc, reunida de bell nou la gran familia republicana federalista de Barcelona lliure de tota adhesió personal, ridícola i interessada, tornará a conquerir l'explendor de altres dies i podrà dedicar-se amb la més ferma decissió a la propaganda dels principis continguts en el Programa de 22 de juny de 1894, a la difusió de les renovacions ideològiques, patrimoni de les democracies modernes, acceptades per les seves Assamblees i a fomentar i a completar, amb l'apoi dels correligionaris de les demés comarques, l'organització del partit per tot Catalunya.

Per a que ens ajudin en aqueixa tasca, convidém als republicans demòcrates federalistes de la nostra ciutat a inscriures en el Cens que volem engrandí, celebrant-se en el mes de juny elecció de nou Comité.

Per a poguer figurar en l'esmentat Cens, s'ha de reunir les següents condicions:

No pertanyer a cap altre partit polític.

Acceptar el programa de 22 de juny 1894 i els acords que prengui el partit:

Els ciutadans que desitgin inscriures en dit Cens, podrán fer-ho des del dia 22 del corrent fins el dia 20 de maig vinent en els locals següents:

Centre Republicá Demócrátic Federalista (P. N.) Marián Agulló 27.

Joventut de U. F. N. R. Marián Agulló 27.

Casal Republicá Federalista de Barcelona, Ronda de Sant Pau 44 pral.

Joventut Propagandista Federal Ronda de Sant Pau 14 pral.

Centre Republicá Federal «El Pacto» plaça d'Espanya, café Montera, 1.

Centre Republicá Federal, Baixada de Sobradiel 4.

Esperant que la nostra crida tindrá el ressó eficaç que cal en l'hora present entre la democracia republicana federalista, ens complavem en dirigir-li la nostra més coral i germanívola salutació.—Barcelona 19 d'abril de 1917.

Pel Centre Republicá Demócrátic Federalista, Joán Berenguè.

Per la Joveutut Federal Nacionalista Republicana, Eudalt Tort.

Pel Casal Republicá Federalista de Barcelona, Teodor Planas.

Per la Joventut Propagandista Federal, Francisco Villacampa.

Per l'Assamblea Municipal del Partit Republicá Federal de Barcelona, Josep Plà, Pere Invers, Ramón Pedret, C. Litràn, J. María Mallafré i Tort.

No cal, no cal!..

Lo que ahir deiem: els correligionaris del senyor Maura no's donen punt de repós ponderant la trascendencia del discurs que Don Antoni, el funest, ha de pronunciar el dia 20.

Els mauristes barcelonins organitzen un tren «botijo» per a anar a la Cort a escoltar a llur ídol. Un tren «botijo»?.. No cal, no cal. Perquè? Tants, es creuen ésser els partidaris d'En Maura a Barcelona? Si ens volen creure, no facin gastos inútil. Amb afegir un furgó de «cola» a qualsevol tren de mercancíes n'hi ha prou. Encara s'hi trobarán amples!

JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA

— (Tallers, 22 bis, pral.) —

Es convoca per avui, dimarts, a les dèu en punt de la vetlla a la reunió del Consell Directiu d'aquesta entitat a tots els individuus que composen el citat Consell.—Ciutat, 24 de Abril de 1917.

P. A. del C. D.
El Secretari,
Gumersind Bondía

ECOS

EL final d'un dramaturg o els alemanys agrahits» podría titolar-se aquest ridícol homenatge dels subdits de l'últim emperador alemany an En Jascinte Benavente.

En Jascinte Benavente compónt el triunvirat de germanòfils de luxe amb la patum universitarie d'En Vicens Gay i la patum fonográfica d'En Joán Vazquez de Mella. Si an En Benavente se'l tingués de jutjar per aquella «Flor de un día o la Ciudad etc., etc.» el consideraríem també la patum de lo dramaturgic.

Però reconeixem an En Benavente un cert valor, molt inferior naturalment als que l'atribuixen els capasos de deixar-se enmirallar per dúes frases trascendentals o per un facil pseudo-clasicisme a l'alcanç de qualsevol Diego San José. Per això ens estranya que arribi a ridiculeses tan grans com la de permetre aquest homenatge alemany.

An aquest homenatge dels alemanys només hem de oposar una observació. Fet i fet haguerem trobat més llògic representar la «Aida del genre xic» coneguda vulgarment per «Los intereses creados» posar en escena una traducció de l'obra capdal de don Jascinte i el «Todos somos unos...»

⁂

NOVES d'art. S'ha acordat tributar un homenatge a M. Saglio i a M. Joulmes, delegat pel Govern francès i Decorador de la Exposició d'artistes francesos respectixament. Per la significació que aquest homenatge, per l'èxit admirable de les gestions de l'un i dels treballs de l'altre, EL POBLE CATALA s'adhereix fervorosament an aquest projectat homenatge.

Una altra nova. A les visites d'En Manalt, d'En Sert i d'altres artistes, cal afegir la d'En Néstor que acaba d'arribar a Barcelona i al que ens comptavem en endressar la més coral benvinguda.

Hem trobat an en Néstoer a l'Exposició, on ha parlat de les seves darreres obres, dels sens projectes...

I la exposició vostra a Barcelona de que es parla a la premsa? li hem preguntat...

D'això, ens ha respost, no hi ha absolutament rès. Cap cosa més llunyana del meu pensament que cel·lebrar per ara cap exposició a Barcelona...

⁂

ESTADISTICA taurófila.

«Cogides» de la setmana:

A Sevilla han estat ferits el Gaona, el Vicens Pastor i el Pacomio Peribáñez. A Madrid: l'Angelillo i el Ballesteros, aquest, greuíssimament fins el punt de que en aquets moments corre el rumor de que es mort, complint la llei fatal que plana sobre tots els toreros andalusos: l'Herrerin, el Carpio, aquell pobre Carpio mestre d'escola tornat torero que es tot un símbol de la Espanya negra...

Les banyes dels braus no han estat pas inofensives aquesta setmana. Els aficionats poden estar contents: han vist foradar carn flamenca a l'engrós...

LA MUSICA

Associació d'Amics de la Música

El principal atractiu del concert celebrat divendres passat, fou la presentació de la distingida pianista francesa Mme. Jane Morlier.

Alternant en el programa amb el Quartet Renaixement, executà quatre obres. «El Preludi Choral i Fuga» de En C. Franck, la llegenda «Sant Francesc caminant sobre les ones» d'En Lispt, «La Cathédrale engloutie» d'En Debussy i «Estudi en mi» d'En Chopin.

Segons es va advertir al públic, la concertista havia rebut uoves d'un germà séu ferit a la guerra, dient que el séu estat era móltgreu. Això no podia menys de torbar les facultats interpretatives de Mme. Mortier i per aquest motiu volem passar per alt certes petites tares observades; filles de l'emoció i del cansanci.

En les obres que li sentirem, demostrà la pianista un temperament i unes conviccions totes personals, un modo de sentir propi, no enllueрna són mecanisme, més bé és íntima i delicada la seva expressió, és nota que hi posa tota la seva ànima en lo que interpreta.

L'acullida que li feu el nombrós públic dels Amics fou per demés favorable i falaguera. els aplaudiments foren sincers i perllongats.

El «Quintet en si menor» d'En Brahms que donava fi al programa feu guanyar als executants, Quartet Renaixement i clarinetista C. Cardús merescuts aplaudiments per sa pulcre execució.

Sainz de la Maza

Aquest jove guitarrista donà un selecte recital a la Sala Mozart interpretant música dels «vihuelistes» espanyols Lluis Milàn i Alonso Mudarra (segle XVI), de Sors, Tàrrega, Coste, Llovet, Sainz, i transcripcions d'obres de Bach, Schumann i Albeniz.

Te apreciables condicions de concertista, el mecanisme és pulcre, matisa bé, però encara li manca formar sa personalitat arribar al sentit íntim de les obres, i això no dubtem que donada la seva joventut (no representa més de vint anys) logrará conseguir-ho.

Hi ha pasta de bon guitarrista.

II Recital Costa-Terán

Es vegé mólt més concorregut que'l primer, arribant quasi al plè.

El programa no podía ésser més atractiu. Començava amb la célebre «Sonata a Kreutzer» d'En Beethoven on ambdós concertistes mostraren una aital fusió de matiços que poques vegades ha estat superada.

I les superbes condicions artístiques individuals ressaltaven igualment. Guardarem llarc record de la execució d'aquesta hermosa Sonata.

A la segona part En Tomàs Teràn interpretà la «Rapsodia en sol menor» d'En Brahuns, «El Puerto» de l'albeniz, «Allegro de Concert» d'En Granados i la coneguda «Polonesa op 53» d'En Chopin.

En aquestes obres refermà sa reputació de bon pianista que ja li hem reconegut, essent una de les qualitats que més ens agraden en ell, la sobrietat pulcre filla d'un temperament sincer i d'una conciencia digna musicalment.

Composaven la tercera part violí i piano un «Grave» de Bach-Kreisler, «Fuga» d'En Martini, «La Prècieuse» de Couperin-Kreisler i «Rondo» d'En Mozart.

Mercès a l'acabada interpretació de tan belles pàgines, el públic saborejà selectes emocions, i no's cansava de aplaudir i de demanar més música, per lo que En Terán tocà fòra de programa, pàgines de Chopin i Schumann, i junt amb el violinista, una delicada composició d'En Couperin.

L'Orfeó Mataroní

Com haviem anunciat, aquest notable Orfeó arribà diumenge al matí a nostra ciutat, cel·lebrant a la tarda un interessant concert en el local de l'Orfeó Gracienc.

El programa executat per l'Orfeó Mataroní era compost de divers s obres d'En Morera, Coll, Dotras, P. Nicolau, García Robles, Balcells, Millet, Vives, Lulli, Borrás de Palau i Sancho Marraco.

Les qualitats que caracteritzen an aquesta agrupació choral són en primer llòc el bonic timbre de les veus i la pulcra afinació de les mateixes.

Fou repetida la cançó «Les ginestes» d'En Balcells.

L'Orfeó Gracienc cantà en obsequi l Mataroní «La cançó nostra», Morera, «La mort de l'Escolá», Nicolau, i «Crit de guerra» de Schumann i els dos orfeons plegats «L'hereu Riera» i el «Psalm C. L.».

L'acullida que tingué l'Orfeó Mataroní fou per demés efusiva, i no escasejaren els aplaudiments ben merescuts pel mestre M. Molé i els séus braus cantaires.

LICEO.—Thais

Es repetia en aquesta temporada la obra del mestre Massenet, que ja en l'anterior haviem sentit. Els artistes eren gairebé els mateixos amb l'única diferencia d'ésser substituit En Crabbé per En Segura Tallieu. Debusava Mme. Vix que tan bon record deixá entre nosaltres.

Poc podem afegir, doncs, a lo que varem dir amb motiu de la representació de «Thais» en la temporada de hivern.

Mme. Vix és l'artista d'anima apassionada que sab matitzar amb gradacions i contrastos les més apostes situacions. Amb tot per nosaltres encarna millor en el séu temperament la «Lluisa» que la «Thais».

En Segura Tallien (atanael) feu lo possible per a sortir airós de son comés, però tenía en contra seva el record, la inevitable comparació amb En Crabbé.

També ens agrada més En Segura interpretant el pare de «Lluisa».

Dels demés rès de nou podem dir.

L'obra agradá al públic. I amb més raó que móltes altres que sens valor musical que ho justifiqui perduren en els cartells.

C. L.

La festa de San Jordi

La festa del patró de Catalunya va tenir ahir una esplendent glorificació als patis del Palau de la Generalitat de Catalunya. Hi hagueren de bon matí apostades les floristes que's col·locaren baix de l'escala d'entrada del carrer del bisbe. Els visitants adquirien, quasi tots, el séu ram de flors, petit o gros segons les conveniencies o capritxus de cada hu.

Els devots s'entregaren a les misses que's celebraven en la capella de Sant Jordi. A les onze tingué lloc l'ofici i és quan el vell palau de la Generalitat aconsegueix tota la esplendor. Assisteix a ell una selectíssima concorrencia que per espai d una hora deambula pel pati dels tarongers, visita les dependencies de l'Institut d'Estudis Catalans, la Biblioteca de Catalunya i el local de la Comissió mixta de recrutament. El pati dels tarongers adquireix un gran efecte per que a més de ésser adornat per multitut de belles senyoretes ho és així mateix pel jardí que està rublert de flors de móltes menes. Aquest any hi hagué la novetat de que s'instalaren surtidors d'aigua. L'any vinent segurament que una millor decoració substituirà la rústica dels actuals parterres.

A mida que s'enrobusteix més la catalanització del nostre poble, es seves festes tradicionals adquireixen també cada any més importancia.

Això ho diem per què aquest any la festa de Sant Jordi ha tingut una celebració mólt remarcable. Poques són les festes que s'organitzen a les quals el públic català assisteix en tan gran nombre i com ja deixem dit a ella concorregué lo més selecte de la nostra societat.

El patriarca Guimerà també feu la seva presencia i el públic va voler testimoniar-li el séu agraiment aplaudint-lo diferentes vegades.

Una nota simpàtica la varen donar dues colles de nens i nenes d'escoles catalanes.

La colla dels nens anaven amb unes banderetes catalanes i varen cantar «Els segadors» en mig de gran silenci i del més gran respecte. Una ovació va coronar la nota catalanesca de aquells nens.

Després de les dotze va arribar la banda de la Casa de Caritat que va executar diverses composicions que foren mólt celebrades i aplaudides.

Durant un intermig un bon estol de joves començaren a entonar «Els segadors». Quatre inconseqüents i intolerants acolliren les vibrants estrofes estrofes del nostre himne nacional amb el peculiar «Viva España» repetit amb una insistencia intolerable que feia endevinar tot-seguit ganes de pertorbar la ditxa i la bellesa que envoltava en aquelles hores el vell palau de la Generalitat. Comprenent-ho aixis aquells joves patriotes protestaren iradament d'aquella provocació i com els altres insistiren en les seves impertinencies donaren a ells algunes raóns de les que so'en convèncer més als qui no volen respectar els drets dels altres.

Al fer-se càrrec els moços d'esquadra de que en un recó del pati dels tarongers es repartien bofetades acudiren corrents al lloc de la baralla i en pocs moments restabliren l'ordre foragitant els pertorbadors.

Fòra d'aquest petit incident que no va escampar en el més mínim l'esglai, la festa va transcorre brillantíssima. A la una de la tarda, la concorrencia que s'havia aplegat allí per què les seves condicions o conveniencies li permetien, va abandonar el Palau quedant per un moment no tan curull. Però desseguida acudí el segón públic compost generalment de les modistetes i dels dependents. També les primeres compren flors, pugen dalt del pati dels tarongers, el segueixen tot, miren a Sant Jordi il·luminat a la capella i se'n van totes satisfetes a dinar. D'aquesta costum no se'n descuiden cap any.

Alguns diputats provincials concorregueren a la festa, assistint a l'ofici. Qui tot el matí va ésser-hi fou En Pius de Valls, que, com altres anys, estava encarregat de la festa. Per la seva part, el cronista, li agraeix la finesa d'haver-li enviat un ram de flors. Aquí fem punt final a la ressenya de la festa de Sant Jordi, gloriós patró de Catalunya.

L'Exposició d'Art Francès

Inauguració oficial

Ahir a la tarda tingué llòc l'anunciat acte d'inauguració oficial de l'Exposició d'Art Francès. A ella acudí un gran número d'invitats entre'ls quals hi figuraven moltes representacions d'entitats i corporacions.

De la Diputació varen concorre-hi bon número de diputats; també es trobava present el comitè francès i la Junta de Belles Arts.

L'Ajuntament en corporació, va arribar al Palau de Belles Arts a tres quarts de cinc de la tarda i després d'entrar al departament del patronat la comitiva oficial pujà al saló de la reina regent on va tenir llòc la cerimonia de l'inauguració.

Va ocupar la presidencia l'alcalde senyor marquès d'Olèrdola qui tenia al costat dret al senyor Die i Mas en representació del governador i Mr. Saglio, delegat del Ministeri de Belles Arts de França i dels artistes expositors i el doctor Calleja en representació del rector de l'Universitat. A l'esquerra hi havia el Cònsol de França Mr. Gaussen, el senyor Puig i Cadafalch en representació de la Diputació i el senyor Duràn i Ventosa.

Aquest, com a president del Comitè Municipal del patronat de l'Exposició, va fer ús de la paraula en primer terme. Parla en català i comença recordant l'iniciativa que va que va tenir un estol de prestigiosos artistes catalans de convocar a la nostra ciutat una Exposició d'Art Francés que vingués a substituir les que anyalment se cel·lebren a Paris, però que's veien impossibilitats de portar a terme degut a les circumstancies. Barcelona que vol conservar el séu nom d'hospitalaria va accedir a la petició d'aquells artistes que treballaven en prò dels séus amics francesos i va oferir aquest humil palau per a emplaçament de l'Exposició.

Diu que'l Comitè, realitzats tots els treballs, té la missió de dir a l'alcalde que ha acabat el séu comès i per tant, en nom del patronat. faig entrega a ell de l'Exposició.

Afegeix que la Comisió Municipal ha procurat donar totes les facilitats a les representacions franceses. Ens cap avui la satisfacció d'entregar a vos, cap representatiu de Barcelona, l'Exposició d'Art Francès per a que us serviu inaugurar-la i donar llòc aixís a que'l públic de la nostra ciutat i el de tot el món, a rendir culte a l'art francès.

Acaba el séu discurs donant les gracies a tots els que han contribuit i ajudat als treballs d'organització.

Mr. Saglio, en francès, diu que ja l'altre dia va tenir ocasió d'expresar els sentiments que li havien inspirat l'acolliment de Barcelona als artistes francesos. Afegeix que cedeix la paraula a Mr. Marqueste, president de de la Societat d'Artistes francesos, una de les que exposen.

Mr. Marqueste, també en francès, dóna les gracies a l'Ajuntament de Barcelona per la benevolencia que ha tingut amb els artistes francesos.

Finalment l'alcalde, en castellà, pronuncia un discurs abundant en els termes de l'altre dia. Excusa l'assistencia del capità general i declara oberta l'Exposició.

Seguidament la comitiva abandona el sàló i després de donar un recorregut a les sales del primer pis de l'Exposició, va entrar novament al departament del Patronat i després de les salutacions, es donà per acabada la cerimonia oficial.

La Banda Municipal va tocar una marxa quan l'Ajuntament feu entrada de l'Exposició, el mateix que quan va sortir. Després també va tocar algunes composicions.

El públic, mólt numerós, va seguir l'Exposició fins que va fer-se fosc.

⁂

El banquet en obsequi als organitzadors de l'Exposició d'Artistes Francesos senyors Saglio, Jaulmés i Desgranges tindrà llòc a la «Maison Dorée» demà, dimecres, dia 25, a la nit, seguint-se rebent adhesions a les Galeries Laietanes, Circol Artístic, etz.

Diada Pi i Margall

En una conferencia cel·lebrada entre el senyor Roca i Roca, delegat de la Comissió executiva del monument a Pi i Margall i el senyor Garriga Nogués, representant dels propietaris del Passeig de Gracia encreuament amb la Diagonal, que presentaren una instancia a l'Ajuntament sol·licitant que no's permeti la construcció de les obres fins que la Comissió disposi de la suma necessaria per a terminar-les en un breu plaç, es conversà amistosament sobre l'assumpte, arribant-se a acords de concordia i bona intel·ligencia entre la Comissió i els propietaris, puix mai entra en els càlculs de aquella obstruir el llòc de l'emplaçament sino el temps estrictament necessari per a executar les obres amb gran rapidesa.

A l'efecte, tot el treball de la pedra i inclús dels grupus d'estatues que deuràu esculpir-se en els lots, s'efectuarà en llòc apart, per a trasladar-lo al Passeig de Gracia en el precís moment d'ésser montat.

Sols per a la cimentació i el montatge del monument es construirà la balla a l'emplaçament, procurant-se que existeixi el més poc temps possible.

Amb això perd la Comissió l'important ingrès que produiria el llogament de la balla per a anuncis que en l'espai de tres anys pujaria a més de 50.000 pessetes. Però per a no interceptar un llòc tan hermós i cèntric com el Passeig de Gracia, la Comissió s'imposa gustosa aquest sacrifici, amb major agrado en quant el senyor Roca i Roca recullí de llabis del senyor Garriga i Nogués les bones disposicions dels propietaris de contribuir a la sotscripció oberta per a l'import del monument, i a patentitzar el gust amb que ho veuen, recomenant als propietaris i veins del Passeig de Gracia i Gran via Diagonal posar damaços als balcons el vinent diumenge dia 29 durant la manifestació cívica disposada per la Comissió executiva i patrocinada per la Corporació municipal.

—El Foment del Treball Nacional, desitjant contribuir a la sèrie d'actes organitzats per a honrar la memoria de l'insigne patrici barceloní don Francisco Pi i Margall, amb motiu de la pròxima inauguració del monument que li consagra Barcelona, cel·lebrarà el vinent dimecres, a les sis i mitja de la tarda, una vetllada en que parlaràn d'aquell home públic, especialment com economista i sociòlec, don Frederic Rahola, don Josep Zulueta i don Guillem Graell.

Exposició d'artistes francesos

La Secretaria de la Exposició d'Art francès ens comunica, pregant-nos que ho feu públic, que per a l'otorgació de passes de favor e de lliure circulació durant tot el període en que's trobi oberta dita Exposició, és absolutament indispensable una ordre per escrit de l'alcalde senyor marquès de Olèrdola, essent per lo tant inútils totes quantes peticions es dirigeixen diariament a la Secretaria per a la concessió de dits passes.

HOMBRES

Faltos de energías, nervioso-musculares, impotentes, gastados por abusos de Venus, solitarios, alcohólicos, pesares, estudios, &, viejos sin años, recobrarán las fuerzas de la juventud con el VIGOR SEXUAL KOCH de uso externo. Los medicamentos al interior, si son débiles, estropean el estómago y no producen efecto, y si son fuertes matan la salud. El VIGOR SEXUAL KOCH se vende en las boticas bien surtidas del mundo. Conviene que para determinar el grado de DEBILIDAD se pida á la CLINICA MATEOS, Arenal, 1, 1.º, MADRID (España) el GRAFICO SEXUAL, y lo recibirán gratis por correo, reservadamente.

Venta en Barcelona: SEGALÁ, Viuda ALSINA, VICENTE FERRER, VIDAL y RIBAS, SERRA PAMIES y otros.

NOTICIES

AJUNTAMENT

La Comissió de Cultura ha acordad que's concedeixi un premi de 200 pessetes per al segón Concurs d'aprenents pintors que organitza la societat de Mestres pintors de Barcelona.

—S'ha celebrat la subasta per al suministre durant un any, per al menjar del bestiar de la guarda civil, adjudicant-se provisionalment a don Benito Burgos, per la quantitat de 35.290 pessetes.

Fou presidida pel regidor senyor Cuadrench, assistent en representació de l'Ajuntament el regidor senyor Pagés.

Fou autoritzat pel Notari don Valentí Marin.

—A l'Ajuntament s'ha rebut un ofici de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya, solicitant autorització per a establir, amb caràcter provisional, una via a través del camí del Cementiri de Sant Andreu amb el fi d acumular grans quantitats de carbó en terrenys de dita Companyia.

—En el despatx de l'Alcaldía s'ha firmat l'escriptura de venda d'una extensió de terreny de l'extingit camí del Torrent de l'Olla i Granvia Diagonal, a favor de don Pere García Faria per la quantitat de 24.000 pessetes.

Fou autoritzada pel Notari don Joaquim Dalmau.

També es firmà l'escriptura de contracte per a la construcció de 24 grupus de columbaris i altres obres al Cementiri del S. O. adjudicant-se a don Joaquim Masana, Gerent de la Societat Material i Obres per la quantitat de 160.000 pessetes.

Fou autoritzada pel Notari don Narcís Batlle.

—La Quefatura d'Urbanització i Obres ha remés a la Comissió de Foment per a la seva aprobació, un projecte de red secundaria d'evacuació model d'instal·lació de desaiguat de les cases amb xemeneia de ventilació.

GOVERN CIVIL

El governador segueix al llit sense haver experimentat millora en l'afecció de caràcter catarral que pateix.

De totes maneres, l'enfermetat no és gran, la qual cosa celebrem moltíssim, a l'ensemps que fem vots pel prompte i total restabliment del senyor Morote.

EL TREBALL

Ahir al matí comissions d'obrers estampadors icilindradors varen recorre les fàbriques per a veure si es cumplien els acors e no treballar sinó en les d'aquells patrons que haguessin aceptat les demandes obreres o bé que s'hagués arribat a un acord amb ells.

Seguint les negociacions que s'havien entaulat entre les parts litigants, el Sindicat obrer, entretant no arribi un arreglo general amb tots els fabricants, ha pactat amb els patrons de «La España Industrial» el següent acord:

Primer. Obrir la fàbrica des del dia 23, pagant als operaris vuit dies a compte dels perduts.

Segón. Pagar a endavant als oficials sis rals sobre el jornal antic.

Tercer. Donar les tres pessetes setmanals, que es l'augment que demanen els obrers, des del dia que el conflicte es dongui per solucionat amb els demés fabricants.

Quart. Abonar des del dia que es dongui per acabat el conflicte l'import dels sis rals que deixin ara de cobrar els obrers.

—La Junta Directiva del Sindicat de contramestres «El Radium» ha dirigit als associats al mateix una comunicació advertint-los-hi:

Primer: Que si algún fabricant despedeix al personal no vulguin saber si és per falta de demandes o per causa del lock-out de cilindradors o per un acord que hagin prés els patrons per tal de desorganitzar l'associació que existeix a Barcelona.

Segón: Que el dia que sien despedits no facin la més petita mostra de descontent, però que ho comuniquen immediatament a la Junta i a la Comissió i se'ls donaràn les degudes instruccions a seguir. i

Tercer: Que tinguin present que la manera de comportar-se durant el despido, dóna o treu força a la Junta i a la Comissió en cas de sorgir un conflicte.

—En la junta extraordinaria cel·lebrada abans d'ahir per la «Unión Peletera», s'aproparen per unanimitat els acords relacionats amb la vaga parcial de la peleteria Bertràn i Companyía, de la Ronda de Sant Pere número 4, acordant continuar la vaga fins a conseguir el triomf complet que gairebé és segur.

—Segueix en igual estat la vaga dels constructors i barniçadors de pianos.

Darrerament fou detingut el vaguista Vicens García, acusat per la policía d'haver trencat un vidre del despatx de càn Chassaigne Fréres.

Els vaguistes reben cada dia mes donatius de diferents organismes obrers, la qual cosa els permet sostenir la lluita amb major fermesa.

—Entre els manobres al servei del patró Marimón, qui treballa exclusivament per al Municipi regna bastant malestar perquè se'ls paga a raó de 14 a 16 rals diaris, no abonant-se'ls-hi els dos rals d'augment que tots els patrons convingueren en concedir.

—Els estampadors a mà de la casa Ponsa germans, que fa dèu setmanes que estàn en vaga, realitzen gestions per a fusionar-se amb els cilindradors a fi de poder mostrar major resistencia en els conflictes que sostinguin amb els patrons.

ESPECTACLES

Avui a la nit s'estrenarà al teatre Tívoli la revista «Música, Luz y Alegría»

Per a final de setmana s'anuncía el benefici de Blanquita Suàrez.

—A mig mes de maig començarà a actuar al Tívoli la companyía del teatre Espanyol de Madrid, dirigida per la eminent actriu Carme Cobeñe.

Entre altres obres s'estrenarà «El crimen de todos», drama d'En Frederic Oliver que va tenir mólt èxit a Madrid.

—Avui s'estrena al Novetats el drama d'En Benavente «El mal que nos hacen» en el qual hi té mólt èxit la senyoreta Xirgu.

—A fi de donar compte de totes les obres del repertori el mestre Penella disposa per a avui l'estrena al teatre Còmic de «Galope de amor.»

Per a fins de setmana s'anuncía la estrena de l'opereta japonesa «La muñeca del amor».

—En el Gran Teatre del Liceu, avui es representarà per primera vegada en aquesta temporada la òpera «Magnon» els protagonistes de la qual correm a càrreg de la cèlebre artista Genavure Vix i l'aclamat tenor Teto Schipa, que farà son deqût amb l'esmentada obra.

Cal, doncs, assegurar que'l teatre estarà brillantíssim en dites representacions.

—S'han estrenat a Madrid les següents obres:

A l'Apol: El sainet en un acte dividit en tres quadres, en prosa, original d'En Pére Muñoz Seca i P. Pérez Fernández, titulat «El marido de la Engracia» amb música d'En Barrera.

Al Reina Victoria. l'opereta en tres actes d'En Lleó Fall «La princesa loca», adaptada al castella pels senyors Más i Cadenas.

A Colisseu Imperial, la comedía en tres actes i un pròleg «El de los cuentos de hadas», original del senyor Bonaventura L. Vidal, redactor de «La Acción».

A la Princesa, s'ha representat amb gran èxit «El glorioso difunto».

—Els senyors Mesa i Burgos, autors madrilenys i de la comedia «Rosas de pasión», han decidit canviar aquest nom pel de «Las mujeres fáciles», en vista de que a Barcelona s'ha estrenat una comedia del senyor Andreu de la Prada, que porta aquell mateix nom.

DEPORTS

Ahir tarda es rebé el següent telefonema que'ns portava noves des de Madrid demostratives de que el «Barcelona» és el millor equip català, aquí i a fora:

Madrid, 23.—A les 19.

Amb equip complert «Madrid», reforçat Artola empatem a zero goals. Surtim avui Valencia. Arribem dimecres tarda 5'30.

Segalés.

VARIA

El Ministeri d'Estat ha remés a la Cambra de Comerç i Navigació de Barcelona, on queda a disposició dels interessats una llista de mercancies detingudes per les Autoritats Aduaneres angleses, segons datos publicats en la «Gaceta» de Londres del 16 de Març últim, amb expressió dels vaixells que les transportaven i altres indicacions referents a elles.

—Proximament es donará a l'Escola Industrial, la segona i tercera de les conferencies dedicades als alumnes que segueixen la carrera de Director d'Industries químiques. A la invitació del doctor Argell, Director de l'Escola, ha contestat el senyor don Josep Zulueta i Gomis, accedint amablement a desenrotllar els dos temes de capital interès i de suma trascendencia: «La Clasificació de les Ciencies» i «El Concepte lògic de la Química».

Regoneguda per tothom la gran competencia del diputat senyor Zulueta en els estudis filosòfics, que conreua amb tanta fortuna, com ho comproba la seva última obra «La Ciencia i l'Art de pensar correctament», rebuda amb tant aplaudiment, esperem que la seva conferencia cridarà poderosament la atenció de les persones il·lustrades i serà per als joves estudiants guía segura per avançar en el coneixement de la Ciencia química, objecte de les seves aspiracions.

—En el Foment del Treball Nacional s'ha rebut la nova Llei Arancelaria d'Aduanes de l'Ecuador, que's troba vigent en aquella República des de primer de gener del corrent any. Els senyors socis que desitgin consultar-la podrán fer-ho en les hores d'oficina, qualsevol dia hàbil.

—Per al divendres pròxim prepara el «Sindicat Professional de Periodistes», el festival artístic que tots els anys celebra a benefici de son Montepío i Caixa d'Estalvis.

Per al festival que's celebrarà en la tarda de l'esmentat dia al Novetats, se compta ja amb la cooperació de la companyía que actúa en dit teatre, les del Victoria i Comedia; els actors Larra i Borràs; els artistes del Gran Teatre del Liceu senyoretes Nieto, Ferry i Capsir: la primera ballarina María Zani i els cantants Palet, Gigli, Nicoletti-Kormann i Rosato, als quals acompanyarà el mestre Sabater.

Donada la valúa dels elements que acaben d'esmentar i tenint en compte el fi benèfic que persegueix la simpàtica entitat periodística anomenada és d'esperar i així ho desitgem que'l festival se veurà favorescut per mólt nombrosa concorrencia entre la qual no han de mancar les més distingides families de nostra bona societat,

Avui dimarts, a les deu de la nit, donarà la tercera conferencia en l'Ateneu Enciclopèdic Popular, l'escriptor senyor Vazquez Yepes que versarà sobre el tema «El agnosticisme modern»,

Com de costum l'acte serà públic.

—«Catalunya» Associació Autonomista del districte quint, Nou de la Rambla, 16, se veu obligada a cridar l'atenció referent a que un subjecte desaprensíu amb escusa d'una funció o benefici del Sanatori de Sant Josep que diu celebrar-se, visita les cases particular de persones caritatives i baix l'entrega d'una llotja per a dita funció procura obtenir quantitats, que en realitat van a parar a la butxaca d'aquest timador, ja que la funció i el séu objecte són imaginaris.

Seria convenient caçar a aquest vividor i posar-lo a disposició de l'autoritat.

—L'orquestra «Escolans» de Sant Sadurní de Noia fundada en 1812, volen donar una mostra d'amor als desvalguts ha ofert son desinteressat concurs per al concert organitzat pel dia 27 del corrent a la Presó Celular d'aquesta ciutat a dos quarts de tres de la tarda.

—La Direcció de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis fa públic que començant el vinent dijous, día 26 de l'abril corrent el servei d'operacions es realitzarà ja en el edifici propietat de l'esmentada Caixa, situat a la plaça de Junqueres i carrer de Bilbao. L'inauguració solemne de la nova casa de la Caixa de Pensions i de les seves oficines, es celebrarà més endevant, un cop hagin quedat acabats definitivament tots els detalls de l'instal·lació i construcció.

—La Caixa de Pensions per la Vellesa i de Estalvis ha rebut de la Societat Electro-Química de Flix la quantitat de 92,488 pessetes per al segur de pensions de retir per a la Vellesa i l'invalidesa, a favor del personal de la seva fàbrica de productes químics, i en lo successiu la Societat Electro química de Flix impasarà a favor de cada un dels séus obrers per a dit segur, la quota mensual de sis pessetes.

En virtut del règimen privilegiat que tenen les llibretes de la Caixa de Pensions, per ser aquesta una entitat semilar de l'Institut Nacional de Previsió i funcionar en combinació amb el mateix, havent s'gut legalment declarada guardadora del règim oficial de previsió a Catalunya i Balears, les llibretes dels obrers de la Societat Electro-química de Flix rebràn el benefici de les bonificacions o augments anyuals que concedeix l'Estat per al segur oficial obrer.

—Els propietaris de finques de regadiu i concessionaris d'aprofitaments hidràulics de les Cerdanyes francesa i espanyola afectats en llurs interessos per el progecte del Ministeri d'Obres Públiques de França segons el qual es desvíen cap a l'Ariège les aigües de Lanôs, privant d'elles als rius Carol i Segre, es reuniràn avui a les quatre de la tarda en el domicili de don Francisco Albó, Rambla de Catalunya 1, per a pendre els acords que considerin oportuns.

La Comissió gestora en l'impossibilitat de fer convocatories individuals per la gran urgencia de l'assumpte i la falta de temps prega a tots els interessats que es serveixin concorrer a dita reunió.

—En la sessió extraordinaria celebrada per l'«Arxiu d'Etnografía i Folklore de Catalunya» a l'Universitat, El catedràtic Doctor don Tomás Carreras i Artau doná, davant de nombrosa i selecta concurrencia, la seva anunciada disertació sobre «Joaquim Costa i els estudis consuetudinaris a Espanya». Exposá el disertant la pluralitat d'aspectes de la obra del polígraf aragonés, per a detenir-se mólt especialment en la seva vasta i fonda tasca consuetudinaria, el valor de la qual apreciá des dels punts de vista doctrinal, històric, jurídic i etnogràfic. Senyalà la posició especial d'En Costa en el procés de la codificació espanyola, i les seves iniciatives i investigacions sobre Dret consuetudinari i Economía popular d'Espanya.

La segona part de la disertació fou una severa crítica de l'anomenada Escola històrica catalana del Dret, el contingut doctrinal, caràcter i procediments de la qual estudià el disertant, fent un balanç dels séus resultats, que califica de migrats, i indicant noves orientacions filosòfiques—presentades ja per En Llorens i en una important part realitza-

GRANS MAGATZEMS

EL SIGLO

ACTUALMENT

Exposició i venda de

Trajos i Confeccions

AMB

Importants reduccions de preus

Vestits, Abrics, Bates, Faldilles, Bruses, Refajos, Devantals, Cotilles, Berrets, Roba blanca, Genres de punt per a senyora i nens

Saldos en calçat per a senyora, cavaller i nens

Explèndits salons de

PERRUQUERÍA

per a senyores i cavallers

(segón pis)

des per En Milá—per a la renovació avui més que mai necessaria, integral i eficaç de la mateixa.

La tercera part de la disertació fou consagrada a l'exposició metòdica i minuciosa de un plan d'Etnografía social-catalana (jurídica, econòmica, rural, operaria, etc.) inspirat en principis i procediments eminentment psicològics, que'l disertant il·lustrá amb abundants i adequats exemples, veritable avenç de les investigacions col·lectives que sobre tant important assumpte té ja empreses l'«Arxiu».

NOTES BURSÁTILS

Impresió d'ahir

La caiguda del poder, del comte de Romanones, al que algú suposava un criteri d'intervenció més o menys propera i la pujada d'En Garcia Prieto, neutralista a prova de tot, no acaba de tranquilitzar, puix que'ls negocis no augmenten i tothom está a l'espectativa, com es demostrá ahir amb el «plaç» que amb tot i estar ferm no acaba de despertar del séu sopor.

Tal vegada influeixi sobre d'ell el pròxim fi de mes.

Les rentes fermes, poguent-se observar que els canvis que coneixem de Madrid son quasi parions als de Barcelona.

En el corro d'obligacions, poc marcat.

Per a fi de mes operen aixís:

	Apertura	Máxim	Mínim	Tanca
Interior	00'00	00'00	00'00	00'00
Exterior	00'00	00'00	00'00	00'00
Nords	67'25	67'40	67'25	67'35
Alacants	68'30	68'30	68'20	68'20
Andalusos	68'20	68'25	68'20	68'20
Orenses	16'85	16'85	16'70	16'70
Filipins	000	000	000	000'00
Colonials	57'50	57'50	57'50	57'50

Els francs es cotitzen a 80'40; lliures a 21'83.

Mercat lliure de valors, matí: Nords, 00'00 oprs.; Alacants, 00'00 paper; Orenses, 00'00; Rio de la Plata, 00'00; Andalusos, 00'00.

Tarda: Nords, 00'00 i tanquen a 00'00; Alacants, 00'00; Andalu-sos, 00'00 i tanca 00'00; Co-lonials, 00'00 i tanquen a 00'00; Orenses, 00'00 i tanquen a 00'00.

De Madrid es sab: Francs, 80'55; Lliures, 21'82; Interior, 74'10; Exterior, 82'55; Amortitzable, (1917) 91'00.

De París, dia 21, es diu: Exterior, 101'15; Nords, 416; Alacants 418'00; Andalusos 000; Filipines, 000'00.

Mercat lliure, valors, matí:
Nords, 67'20 paper; Alacants, 00'00 operacions: Orensense, 00'00 paper; Andalusos, 68'20 paper.
Sessió tarda:
Nords, 67'30 i tanquen a 67'25; Alacants, 00'00; Andalusos, 00'20 i tanquen a 00'00; Orenses, 00'00.

Canvis facilitats per la casa FABREGAS I RECASENS.-Rambla d'Estudis, 4.

Premi de l'or.—(Preus de compra)

Or Alfons.	100'25
Or unces	100'10
Or Isabel.	102'05
Or quarts d'unce.	100'00
1/8 d'unce.	000'00
Or petit	100'10
Or dollars	502'1[2
Or lliures esterlines.	25'00
Francs or.	100'00
Francs bitllets.	80'00

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL : POBLE : CATALA

La Guerra

La costa de Noruega

Cristanía, 23.—S'ha senyalat la presencía de dos Zeppelins davant del port de Bergen.

Sembla que vigilen les entrades i sortides de vaixells en les aigües noruegues.

Lo que diu Mr. Balfour

Carnarvon, 23.—Mr. Balfour, ministre del Exterior i quefe de la Comissió anglesa, arribá a Washington en la nit del 22.

Interviuvat per un redactor de la premsa associada americana, digué:

El poble d'América deu reconèixer que está enfront a una seria lluita i que deu estar preparat a grans sacrificis que li serán demanats.

La guerra exigirá l'organitzar tots els homes i emplear sa máxima energía en el factor financier, industrial i comercial.

Hem vingut per a guiar a Amèrica en el primer capítol de la nova historia dels Estats Units.

El poble americá no realitza encara tot lo que és cridat i sabem pot fer.

La guerra es fará sentir en el pais lo mateix que s'ha fet sentir en el nostre.

Estic completament convençut que Alemanya a l'obligar a la guerra als Estats Units, no s'imaginá qual sería l'efecte que produirá la cooperació entre América i la Gran Bretanya i tot lo que farán per a arribar a una pau duradera per l'únic mitjá possible, o sigui el victoriós desenllaç de la guerra.

Expressá Mr. Balour sa gratitut a les associacions filantròpiques dels Estats Units que tant bé prodigaren per a mitigar la sort que aquells paissos al·liats que més cruelment sofriren per lo deliberadament més cruel de totes les guerres.

Els esforços de Mr. Gerard per a millorar la situació dels presoners británics i altres en Alemanya i el geni administratiu que Mr. Hoover, de la Comissió de Socorros dedicá als habitants de les regions invadides pels alemanys no siguin mai oblidats.

El President Wilson proclamá que la democracia havía d'ésser la salvaguardia del món.

El Rei d'Anglaterra felicita a Poincaré

Carnarvon, 23.—Sa Majestat el Rei envia un telegrama al president de la República francesa, felicitant-lo cordialment pels grandiosos èxits obtinguts durant la passada setmana i pels esforços de l'heròic exèrcit francés, noticies totes que foren satisfactoriament aculllides pel Rei.

Digué el Rei que está segur que aquestes victories dels exèrcits al·liats són el principi d'altres progresos continuus.

El raid naval enemic

Carnarvon, 23.—El comunicat alemany referent a l'intentada agresió contra Dover no está d'acord amb els fets.

Cap vaixell enemic enfonzá a cap dels nostres que ni sisquera foren averiats seriament.

Les úniques forces angleses que's posaren en contacte amb cinc destroiers alemanys foren destroiers de primera classe i amb el resultat que s'acaba d'indicar.

La alegació del parte alemany de que l'enemic ansiosament buscava una topada amb les nostres patrulles no está d'acord amb el fet de que'l combat solament durá cinc minuts, després de que's retiraren els restants baixells enemics apressuradament, escapant tan [illegible] a l'oscuritat.

[illegible] darrer paragraf del relat alemany tot [illegible] del séu raid sembla estribar en la ca[illegible] tres homes de la barca «inverna» que [illegible] trobada abandonada.

Contra una acusació

Carnarvon, 23.—Un radiograma alemany del dia 20 d'abril acusa als Governs de França i d'Anglaterra d'emplear vaixells per a atacar als submarins amb les senyals distintives dels vaixells de la comissió de socors a Bèlgica.

Particularment són superiors nostres tàctiques en artillería i nostres avíants desempenyen un brillant paper.

En general, nostres soldats valen més que els enemics.

La queixa general dels oficials fets presoners a les altures de Vimy, és que diuen foren enganyats en les esperances que tenien en els bàvars, donès aquests fracassaren i en sos càlculs equivocats respecte als resultats de l'entrenament anglès.

Comunicats oficials

París, 23.—Comunicat francés de les tres de la tarde:

«Durant la nit hi ha hagut gran activitat de les dues artilleríes al S. de Saint-Quentin i entre Soissons i Reims.

Al E. de Craonne el violentíssim bombeig que precedía els preparatius d'un atac ha estat vigorosament contrabatut per les nostres bateríes.

L'atac enemic no ha pogut produir-se.

A la Champagne un fort atac alemany dirigit ahir, cap a les sis de la tarda, contra el sortint del N. E. del Mont-Haut, fou rebutjat pels nostres focs d'artillería i ametralladores. L'enemic ha renovat aquesta temptativa durant la nit al peu de la carena que ocupem al maciç de Maronvilliers.

La lluita ha estat molt viva en alguns punts i ha acabat per tot arreu amb ventatge nostra.

Al E. de Saint-Mihiel i el Woevre hem rebutjat dos cops de má executats per forts destacaments enemics: l'un al bosc de Ailly i el altre a la Trinxera-Calonne.

Als Vosgues no ha tingut èxit una temptativa alemanya al S. del Coll de Santa María.»

Londres, 23.—El comunicat oficial de la Mesopotamia diu que avançaren les nostres forces 1.6000 metres a la vora dreta del Tigris, i prengueren i consolidaren gran part de la primera línia de trinxeres a la posició d'Istabulat fent 230 pesoners, entre ells 9 oficials.

Parla un crític militar

Carnarvon, 23.—El coronel Feylen, eminent estratega suiç en el «Times» del diumenge exposa que el fet de que els aliats han pogut pronunciar dos grans ofensives, es una prova eloqüent del fracás de la estrategia de Hindenburg.

Qualsevols que hagin sigut els plans que abrigava al començar son replegament del Somme, aquests han sigut frustats, puix son primer objectiu ha sigut evitar la batalla, però ara ha sigut forçat a acceptar-la en colossal escala, excedint a tot lo que ha registrat l'historia.

Hindenburg ja ha tingut de posar má en considerable extensió, de ses reserves estratégiques per a mantindre intacte el front.

Ha sigut empentat continuament cap endarrera amb grans pèrdues en presoners i material, lo que és una proba adicional a la quebrantada moral dels séus soldats, mentre que diariament disminueix per a ell, la possibilitat de poguer efectuar altra vegada amb èxit un replegament a altra linia més forta. La iniciativa ha passat ara definitivament als aliats.

Donat el que ja s'están empleant les reserves estratètigiques per a resistir la gran ofensiva en el Occident, quan estiguin gastades totes les masses de maniobra per a aqueix propòsit haurán els alemanys perdut sa darrera esperança d'un cop victoriós.

L'opinió d'un general

Carnarvon, 23.—Un corresponsal de guerra celebrá una entrevista amb un dels més famosos directors de la batalla d'Arras i li preguntá quina era la seva opinió referent a les ensenyançes que's desprenen d'aquesta batalla per a que servís de mitjá per a les esperançes que'n ella hi tenen.

Sense vacilació de cap classe li fou contestat.

El detingut entrenament ha sigut el factor mès important del nostre triomf, mereixent tot elogi el comportament dels nostres soldats.

Ha sigut també de gran influencia el geni militar de Sir Douglas Haig, quina táctica portá la ventatja sobre els alemanys.

Les nostres noves divisions són mól millors que les noves formacions enemigues i demostren millor la seva eficacia en les seves emprenes.

En vista de les práctiques alemanyes de enfonsar sense contemplacions als vaixells hospitals i degut a que les llums i senyals distintives els fan més visibles per als submarins, ja no's posible distinguir als nostres vaixells hospitals amb les senyals acostumades.

Atenent a això, un dels dos vaixells malgrat de transportar ferits, no portava exteriorment cap distintiu de vaixell hospital, però les senyals de l'altre vaixell hospital no havíen sigut tretes encara.

Ambdós vaixells anaven proveits d'una oscolta per a sa protecció.

El «Donegal» portava ferits lleus británics dels quals 29 han desaparegut i també 12 homes de la tripulació, suposant-se que s'han ofegat.

El «Lanfranc», ademés dels 234 oficials i soldats británics ferits, tenía a bordo 167 presoners alemanys ferits, un còs mèdic compost de 52 persones i 103 tripulants.

D'aquestes persones han desaparegut, i probablement s'han ofegat les següents: Els oficials i alguns soldats británics lleugerament ferits, un del cós mèdic militar, cinc tripulants, dos oficials alemanys ferits, 18 militars alemanys d'altres categoríes.

Cent cinquanta dos presoners alemanys han sigut salvats per vaixells patrulles anglesos, no obstant l'iminent perill d'ésser torpillejats a la vegada.

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

La «Gaceta»

Madrid, 23.—La «Gaceta» publica:

Decret admetent la dimissió de subsecretari de la Presidencia al senyor Argent i nomenant per a substituir-lo a don Antoni Perez Crespo, que actualment era director dels Registres.

Aclarint l'apartat lletra B. de l'article 6 del reglament per a l'Exposició Nacional de Belles Arts, en la forma següent:

Les obres declarades exemptes d'examen d'admissió per l'apartat lletra B. de l'article 6, no són aquelles a que's refereix l'article 47 del mateix, o sia les que's troben obligats a executa i presentar en l'Exposició nacional de Belles Arts immediata els artistes que en el del corrent any resultin premiats amb segones o terceres medalles i obtinguin les consegüents bosses de viatge, no poguent per tant, tenir aplicació a l'Exposició nacional convocada per aquest any lo disposat en el referit apartat lletra B del citat article 6.

Disposant que's distribueixi en la forma que's publica el crèdit de 30.000 pessetes per a premis ordinaris i extraordinaris de les Escoles Industrials i de Belles Arts.

Entre ells figuren 2.000 pessetes per a la de Barcelona, 500 per a la de Palma de Mallorca, 600 per a la de Terrassa i 500 per a la de Vilanova i Geltrú.

Circular disposant que's publiqui una convocatoria per a que en el terme de dèu dies puguin sol·licitar figurar en relació d'aspirants a interinitats els mestres que ja tinguin serveis interins.

De la presidencia

Madrid, 23.—Aquest matí ha visitat al president del Consell d'Arquebisbe de Toledo senyor Guisasola, el general Weyler, el president del Congrés, el senyor Rodrigáñez, el senyor Cobián i altres personalitats.

El president no ha rebut els periodistes, fent-ho el sub-secretari, el qual, per encárrec del primer, ha manifestat que res important succeia a provincies: que es tenen noticies de l'arribada del Rei a Sevilla i que ha estat objecte de una ovació delirant.

Ha visitat avui al president del Consell una comissió de representants de distintes entitats de Vigo, per a demanar al Govern que no es confirmi l'acord del Ajuntament de Vigo, deu restablir l'impost de consums sobre el vi i les materies espirituoses perquè consideren els comissionats que això equivaldría a obrir un portell per a que restableixin en tot Espanya el consums.

El president ha promés que estudiaría l'assumpte.

Ha visitat al president el senyor Padrós per a anunciar-li que demá el visitará una comissió de agricultors de la comarca de Mataró per a pregar-li que es permeti l'exportació de la patata novella, perqué diuen que es plé del dit producte el mercat nacional.

D'Instrucció pública

Madrid, 23.—El senyor Francos Rodríguez ha manifestat que havia fet una visita d'inspecció al Museu de Pintures del Prado, especialment a la part d'obres noves que s'está construint i a les dependencies de l'edifici.

Desitja el ministre que les obres es portin a efecte amb la major brevetat possible per a seguretat de les obres allí dipositades.

Ha dit que és un veritable entusiasta d'aquest Museu, les reliquies del qual, de valor incalculable, són la joia artística de més valor d'Espanya i una de les més grans del món.

Si la consignació, que creu escassa, del pressupost per a aquestes obres, no fós suficient a la importancia de les mateixes, portaria al nou pressupost doble consignació.

Després ha dit el senyor Francos Rodriguez que havia rebut bastantes comissions, entre les quals figuraven la de la Reial Academia de Medecina i altra de la Facultat de Medecina.

A totes—ha afegit—m'he ofert, indicant al mateix temps el meu desig de treballar amb assiduïtat i constancia en tot lo que pugui suposar millora per a la cultura patria.

També ha estat aquí el rector de l'Universitat Central, amb el qual he conferenciat extensament sobre diferents assumptes que afecten l'Universitat.

Una comissió d'alumnes de la Facultat de Dret ha vingut a felicitar-me pel meu nomenament i incidentalment m'ha parlat del decret de supressió de revàlides.

Es el meu criteri respectar aquest decret com un fet consumat, sense perjudici d'estudiar la manera de que l'ensenyança a Espanya perdi el séu caracter quasi literari que avui té perquè fent-se més pràctics els séus resultats puguin ésser més positius.

El decret de supressió de revàlides he de fer constar que no és un plan en litigi, sinó una disposició que esté en tota sa vigencia i jo no he vingut aquí a rectificar la conducta del meu antecessor.

El senyor Royo Vilanova ha manifestat que havia posat a la firma del ministre dugues importantíssimes Reials Ordres.

La primera es refereix a la creació de 200 escoles unitaries, i la segona a 39 graduades en aquells lloc on l'ensenyança, podem dir que's troba abandonada.

Com móltes d'elles no están en les condicions legals, se'ls concedeix dos mesos de coll per a que adquireixin el material i es posin en les condicions degudes.

D'Instrucció Pública

Madrid, 23.—El director general de primera ensenyança senyor Royo Viltanova ens ha manifestat que el ministre d'Instrucció pública firmá la creació de 200 escoles unitaries i 39 seccions de graduades.

Agunes d'aquestes es creen amb caràcter provisional concedint-se un plaç de dos mesos per a completar el séu material d'ensenyança.

El senyor Francos Rodriguez ens manifestà que visità ahir detingudament el Museu del Prado i que's proposa consignar major quantitat en el pressupos vinent a fi de que s'activin les obres que's realitzen al Museu.

També es proposa el ministre cercar l'edifici amb una verja, considerant que el Museu es una joia a la que's deu atendre amb molt cuidado.

Ha visitat al senyor Francos Rodriguez una comissió de l'Academia de Medicina, altra de la Facultat de Medicina, altra d'alumnes de la Facultat de Dret i altra de l'Escola d'Enginyers Industrials.

Celebrá el ministre una llarga conferencia amb el rector de l'Uniuersitat Central senyor Rodriguez Carracido.

Preguntat sobre el decret de sospensió de la revàlida digué que es un fet consumat i que no està en litigi.

Afegí el senyor Francos Rodriguez que ell no va a desfer la tasca que realitzá en el ministeri el séu antecesor.

Parla en Burell

Madrid, 23.—El senyor Burell ha declarat que totes les noticies que's reben de provincies confirmen que s'ha restablert la normalitat constitucional sense cap incident.

Han quedat obertes ja totes les Cases del Poble.

—Ara—ha dit el ministre—la preocupació del Govern és la constitució el primer de maig de les Diputacions provincials.

Crec que no hi haurá inconvenients i que a la majoría de les Diputacions el president será un ministerial però encara que n'hi hagi cinc o sis que no ocorregués així el Govern no forçará la máquina, per a que així succeeixi, per que no li fa res que presideixin conservadors o lliberals.

Després ha negat que el nou organismo de subsistencies produeixi gravamen al Tresor i ha afegit:

No es nomerá personal nou amb tot i els milers de peticions de credencials per a l'esmentada entitat.

Solament li costará al Tresor l'import del plús de la guardia civil que sigui necessari enviar per a realitzar incautacions.

El «Madrid» vencedor

Madrid, 23.—S'ha jugat a Madrid el segón partit entre el «Madrid F. B. C.» i el «Barcelona F. B. C.» disputant-se la copa Foronda.

Fou reuyit i terminá sense fer goal quelcom cap dels dos bandos.

En Foronda entregá la copa al «Madrid» que quedá vencedor.

Indicació d'En Romanones

Madrid, 23.—El «Diario Universal» creu que'l Govern s'apressurará a ratificar el conveni del marquès de Cortina amb el Govern anglès relacionat amb els transports marítims.

Se suposa que aquesta indicació la fa el comte de Romanones en son periòdic per si Govern tingués ocasió de prescindir de dit conveni.

El senyor Villanova

Madrid, 23.—El president del Congrés explicava aquesta tarda davant de varis amics el motiu de la conferencia celebrada amb el senyor García Prieto.

Afegí que havía anat a parlar al quefe del goverd de diferents assumptes i que amb igual obgecte estigué en altres departaments ministerials.

Afegí el senyor Villanueva que a ningú devía extranyar que parli amb el quefe del govern, puix es natural que canvii impresions amb ell sobre la marxa de l'actualitat política.

Una visita a En García Prieto.-Conferencia interessant.-La gestió d'En Cortina.-La nota a Alemanya

Madrid, 23.—A última hora de la tarda, el quefe del Govern va rebre les visites del subsecretari de la Guerra, general Carbó; del senyor Eguilior i del ministre de la Governació.

Després celebraren una llarga conferencia que va durar fins a les vuit de la nit, el president del Consell, els ministres d'Estat i de Hisenda i el marquès de Cortina.

A l'acabar l'entrevista ens digué el marqués de Cortina que havía donat compte detallat de les negociacions que havia seguit a Londres, exqosant minuciosament el alcanç tractat concertat.

Com el assumpte deu resoldre's desseguida, el quefe del Govern acordá que formin una ponencia els senyors Alba i Alvarado per a donar compte en el pròxim conseil de ministres i resoldre.

M'oferí al Govern—seguí dient el marqués de Cortina—per si fos necessari el meu concurs per a l'implantació de lo tractat.

Al sortir de la presidencia el senyor Alba, ens digué que en l'entrevista de referencia s'hi havia parlat extensament de política econòmica, de la qüestió del carbó, del sulfat de amoniac, etz., amb relació a Anglaterra.

Coincidí el ministre d'Hisenda amb el que ens havia dit el marqués de Cortina.

Preguntat el ministre d'Hisenda en referencia de quant anava a facilitar a la prensa el text de la nota dirigida per l'anterior Govern, a Alemanya, contestà que havia tractat de l'assumpte amb el senyor Garcia Prieto, quedant convingut no donar la nota a la publicitat fins que la coneixin tots els ministres, puix hi ha alguns que ignoren encara el text i que en el proper Concell es tractará d'ella.

—En els círcols han sigut objecte de comentaris les vacilacions del Govern abans de declarar haver rebut acuse de recibo per part del Gabinet de Berlín de la nota que li va dirigir l'anterior Govern espanyol prop del torpilliejament del vaixell «San Fulgencio».

Ha estranyat mólt que'l senyor Alvarado digués avui que per la nit facilitaría el tex de la nota i que després de la seva entrevista amb el senyor García Prieto hagi manifestat ques's reserva encara donarla a la publicitat perquè alguns ministres no la coneixen, cosa que ha semblat francament absurda.

S'ha arribat a dir que amb la nota espanyola ha degut passar quelcom estrany i que potser aquest Govern, a l'encarregar-se del Poder s'hagi cregut en el cas de fer una negociació, variant el sentit i expressió del document que havia redactat i enviat a Berlin el Govern del comte de Romanones.

Sols a títol d'informació acullim aquesta versió, quina exactitut no'ns consta.

Diversions públiques

Teatres

GRAN TEATRE DEL LICEO

Avui, dimarts, 10.ª d'abonament i propietat. A les nou: MANON, per la senyoreta Genevieve Vix i el senyor Tito Schipa.

TEATRE TIVOLI

Avui, dimarts, vermouth popular: Primer, «La verbena de la Paloma». Segon, «Amor lligós». Entrada, 30 céntims.—Nit, a un quart de 10: Primer, «La chicharra». Segon, estrena en el Tivoli de «Música, luz y alegría». Tercer, «Los castizos».

TEATRE DE NOVETATS

Companyía dramàtica MARGARIDA XIRGU

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de 10, El monòlec d'En Cinto Benavente, «Un cuento inmoral» i

ESTRENA

de la comedia en 3 actes, en prosa, d'En Cinto Benavente,

El mal que nos hacen

Decorat de d'En Brunet i Pous.—Demá. dimecres, «El mal que nos hacen».

TEATRE DE NOVETATS

Gran companyía de sarsuela.
TOURNEE PENELLA
Pròximament debut amb l'estrena, «El gato montés».

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia
ELENA JORDI
Avui, nit, a dos quarts de 10, EL COSINET i LA DONA E MOBILE.

TEATRE APOL

Dijous, 26, benefici dels actors Srs. Crespo i Rodriguez.

Magdalena, la mujer adúltera

Dissabte, gran aconteixement teatral, el nou drama «Tragedia de amor», de gran sensació i dedicat a bello sexe.

TEATRE COMIC

TOURNEE PENELLA. Gran companyia de sarsuelas, revistas i operetas.

Avui, dimarts, a les 5, matinée popular. Primer, «Bohemios». Segon, «Las musas latinas». Entrada, 40 cènts. Butaques regalades des de la fila sisa.—Nit, a dos quarts de 10: Primer, «La última españolada». Segon, estrena en aquest teatre de l'opereta en un acte

GALOPE DE AMOR

Tercer, gran èxit, «P. B. T.»—En a present setmana, estrena de «La muñeca del amor».

Teatre Poliorama

Companyía LARRA-LOPEZ ALONSO
Avui, tarda, a les 5: «La fuerza del mal».—Nit, «Francillón».

Concerts

Palau de la Música Catalana

Dijous, a les 9 i mitja, tres nr. 1 CONCERT,

RUBINSTEIN

Programa: SCHUMANN, ALBENIZ, CHOPIN.—Localitats: magatzem de música «Unión Musical Española», 1 i 3, Portal de l'Angel.

SALA-ÆOLIAN

35, Passeig de Gracia, 35.
(33) Audició EXTRAORDINARIA.
Dimecres, 25 d'abril de 1917, a les 10, nit.

CONFERENCIA

per la senyora

COMTESA DEL CASTELLÁ

sobre

ALBENIZ i sa IBERIA

Especialment dedicada a la PREMSA-CRITICS MUSICALS-ABONATS a la TOURNEE IBERIA per RUBINSTEIN i els DISTINGITS CLIENTS de la SALA ÆOLIAN.

INVITACIONS ESPECIALS

Demaneu-les al Jefe de Propaganda Sr. Bernet, de la SALA ÆOLIAN, de 4 i mitja a 6.
Son vàlides LES INVITACIONS CORRENTS.

La direcció
Paul Izabal.

Gran Cassino del Parc de Barcelona

Elegant Café Restaurant. Cuberts a 5 pessetes i servei a la gran carta.—Totes les nits: SOIREE DANÇANT i amenes VETLLADES.

Music-Halls

Eden Concert Assalt 12. Telèfon 3332
—Propietari: En FRANCESC BUXÓ—
El Music-hall dels grans debuts.—Tots els dies tarda i nit.—Els nous grans èxits de l'Edén, entre'ls que figura la monissima divette espanyola,
PILAR FRANCO
i 30 hermoses artistes mes.

FOLIES BERGERE Telèfon, 3.929. Music-Hall Parisien.
Exit del extraordinari programa de
VARIETES I SARSUELES
Compost per reconeguts artistes.
Concert. Aperitif a les set. A prés minuit souper tango.

NOVELTY Gran Music-hall prop del teatre Cómic
Tots els dies, varietés. Concert per 35 hermoses artistes i
DIVETIRDES SARÇUELES

Music-Hall POMPEIA Temple de la Alegría. Telèfon, 2458.—Tots els dies, Grans Concerts. Exit de les DIVERTIDES REVISTES escrites expresament per dit local. Despres del espectacle SOUPER TANGO.
Entrada lliure. Butàques gratis.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»
Marquès del Duero, 106, davant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies, tarda i nit, per una important «Companyía de Varietés».

Moulin Rouge Vila Vilá, 93 i 95, Telèfon, 4.348.
Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts.
Entrada lliure. Butaques gratis

Gran Café Català
SOCIETAT CABO PALOS, Rambla Santa Mònica, 6. Tots els dies grans balls servits per ELEGANTS CAMBRERES

MONTE CARLO Assalt, 25. Telèfon 4.317
Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts

Societat Patria Chica
Barbarà, 16, bis Tarda nit grans concerts

Gran Imperi Ronda Sant Pau, 34 i 36. Telèfon, 4584.
Tots els díes, tarda i nit, grans Concerts.

Music-Hall SEVILLA Marquès Duero, 71. Grans Concerts

Madrid-Concert Marquès del Duero, 100, Grans Concerts.

Societat PAPITU Marquès del Duero, 116 Grans balls, tarda i nit.

MARUXA Unió, 12. Saló Tango.

Restaurant EXCELSIOR Rbla. del Centro Balls Japoneses.

Ideal Room Assal. 10, Salón Roj

Cinematógraf

Gransaló cine Doré

Avui, dimarts, tarda i nit, grandioses sessions de cine i varietés, colossal conjunt, programa superior en el que figuren; LOLÓ, cançonetista a adicció.
LOS RAMPER, excèntrics de gran fama.
SELESIA I REVOLTOSA, ovacionada parella de balls internacionals.
ALVERTI GREGORI, troupe d'acròbates
SANTO FERRY, original duetto.
PILAR ALONSO, original e ingenua cançonetista ja coneguda d'aquest públic.
Avui, grans festivals a benefici i despedida de PILAR ALONZO.
Dimecres, reaparició CARME FLORES.
Es despatxen localitats numerades, sens aument de preu, per a tota la setmana, a les mateixes taquilles del cine des de les onze del matí.—Telèfon, 514, A.

Varies

FRONTO COMTAL

Avui, a les quatre.
Rojos: RGOYEN i GOENAGA.
Blaus: ECHEVERRIA i CAZALIS.
Nit, a un quart d'onze.
Rojos: SARZAMENDI i VERGARA.
Blaus: CECILIO i LARRINAGA.

Sastrerias "LAS 40"

Mendez Nuñez, 1 ∴ Alta Sant Pere, 63 ∴ Jaume I, 19 ∴ Princesa, 19 ∴ Hospital, 87

TRAJO
o
GABAN
a mida
per a
CAVALLER
40
pessetes

.·. PREU UNIC .·.

Preus de suscripció;

Barcelona el mes . . . . 1'00 Ptes.
Espanya trimestre . . . . 4'50 »
Estranger . . . . 9 »

El : Poble : Català

Diari Federal Nacionalista Republicà

Butlletí de suscripció

Don ______________________________

de ______________________ *núm.* ___

se suscriu per un trimestre començant e dia ___ *de* ______

de 1916.

FIRMA

____

NOTA: *Per a suscriure's enviar el present butlletí a l'Administració d'EL POBLE CATALÀ, acompanyant l'import de la suscripció en lliurança de fàcil cobrança*

Ebanisteria 'GIRALT'

CASA FUNDADA EN 1880

Gran assortit de mobles de luxe .·. d'estils clàssics i moderns .·. Dibuixos originals i exclussius de la casa .·. Es faciliten pressupostos i projectes d'amoblament i decoració d'habitacions. Preus limitadissims .·. Unica casa que garantitza els seus mobles per temps indefinit

EXPOSICIO i DESPATX:
CANUDA, 16 :-: :-: :-: TELEFON, 1278

CICLES
SANROMA
Els més sòlids
i lleugers

Telefon 14.19
Balmes 63
BARCELONA

Marca SUN.

LAS MARAVILLAS DE ESPAÑA

acaba de publicar los álbums 6.° y 7.°, titulados

La Coruña y su provincia.

Castilla la Vieja y Extremadura.

PRECIO DE CADA ÁLBUM

En Madrid, 3 pesetas. ◆ En provincias, 3.50 pesetas.

En todas las librerías y en la Casa Editorial Bailly-Baillière.—Núñez de Balboa, 21 y Plaza de Santa Ana, 11, Madrid.

Les injeccions, els lavatjes, el sándal i arheol solen retraçar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-los tornen el flux, i en general, sols entretenen a cura. Amb les especialitats *PARADELL* en pocs dies se logra la cura completa.

FARMACIA PARADELL Comte de l'Assalt, 28 BARCELONA

PIANOS i HARMONIUMS de lloguer, des de 8 fins a 15 ptes. al mes. Carrer del Bruc, 78, entlo. 1.'

LA MUJER EN SU CASA

REVISTA MENSUAL DE
LABORES
ECONOMÍA DOMÉSTICA Y MODAS

ES UNICA Y EXCLUSIVA EN ESPAÑA

Declarada útil
para que pueda servir de texto en la enseñanza por R. O. de 16 de Febrero de 1905.

PÍDANSE PROSPECTOS
Á LA CASA EDITORIAL BAILLY-BAILLIERE
Núñez de Balboa, núm. 21.—MADRID

PROGRESO

Revista comercial hispano-americana y de exportación

Esta Revista es de gran circulación en España y en el Extranjero, especialmente en las Repúblicas Hispano-Americanas. Cuenta con inteligentes corresponsales en Cuba, Puerto-Rico, Estados Unidos, Méjico, Venezuela, Chile Ecuador, Perú, Costa Rica, República Argentina, Uruguay, Colombia, Paraguay, República Dominicana, Guatemala, Nicaragua, Bolivia, El Salvador Honduras, Panamá, Marruecos (Tánger), Inglaterra (Londres), Francia (París), Portugal y otros países.

- PROGRESO -

es la Revista más conveniente para hacer una propaganda eficaz, verdadera y de gran extensión. Aparte del servicio de suscripción, anunciantes, etc., se remite gratuitamente para la mayor difusión de la propaganda de casas anunciadoras, a todas las Cámaras de Comercio, Bolsas, Círculos mercantiles, Asociaciones industriales, Ateneos, Bibliotecas, Sociedades económicas de Amigos del País, Representantes de España acreditados en el Extranjero Vapores Trasatlánticos, etc., etc.—**Redaccion y Administracion. Calle Santa Ana, 19 pral. BARCELONA**